

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Työvoima- ja koulutustarpeen ennakoinnin uudistus

*Esittely ja evästeet jatkuvan oppimisen uudistuksen parlamentaariselle ryhmälle 9.6.2020
Neuvotteleva virkamies Ville Heinonen
Opetus- ja kulttuuriministeriö*

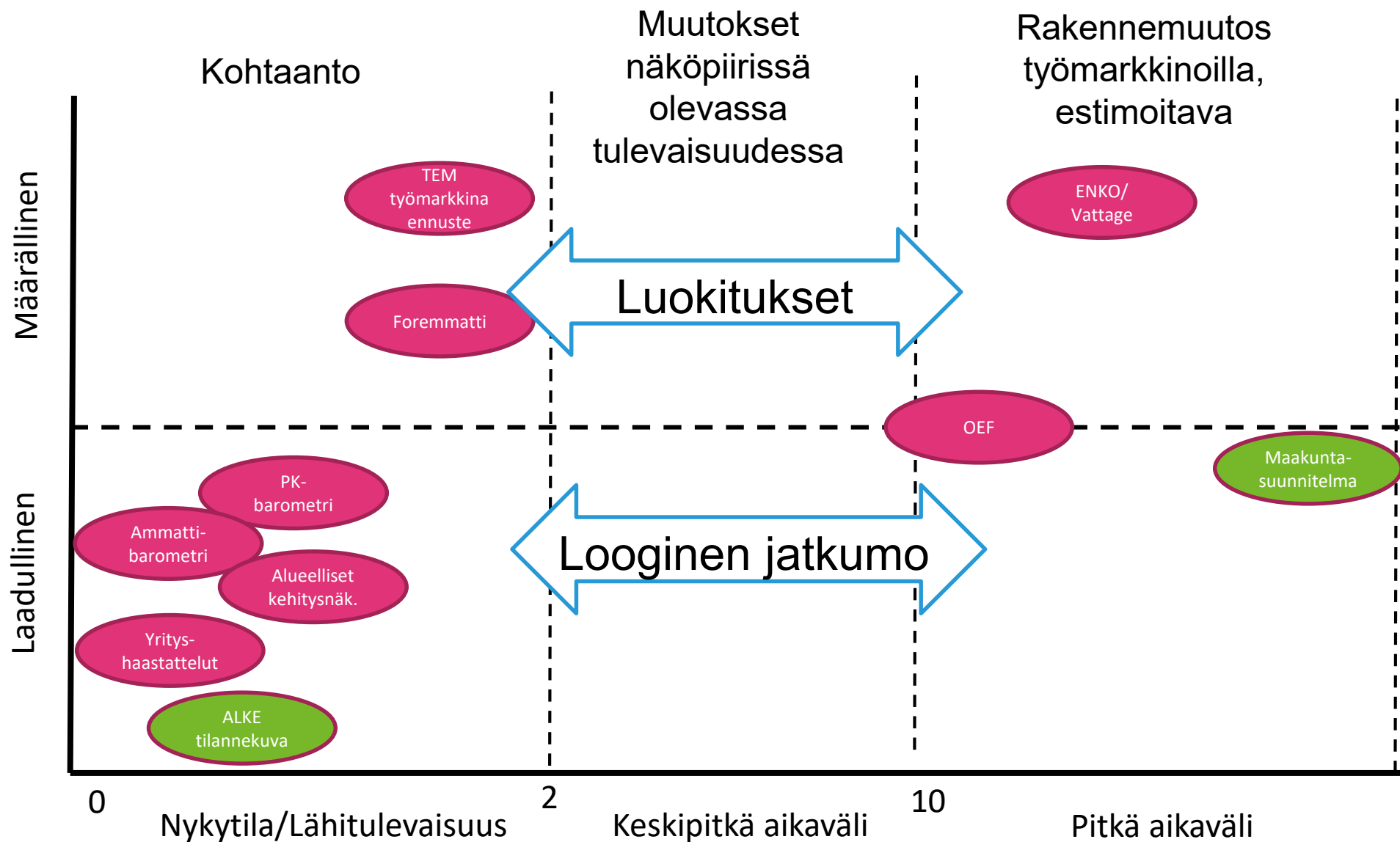
Taustaa

- Työ-, koulutus ja elinkeinoasiainneuvosto teki aloitteen työvoima- ja koulutustarpeen ennakointijärjestelmän kehittämiseksi.
- Taustalla työmarkkinoiden ja työelämän raju muutos. Ennakointijärjestelmän perusteet luotu toisenlaiseen toimintaympäristöön, jossa muutokset olivat huomattavasti hitaampia ja työurat pysyvämpiä
- Nykyisillä ennakointimalleilla ei päästä kiinni työllisyyden edistämisen ja tuottavuuden kasvattamisen kannalta oleellisiin muutoksiin
- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö asettivat työ-, koulutus- ja elinkeinoasianneuvoston aloitteesta kehittämissryhmän uuden ennakointijärjestelmän toteuttamiseksi.

Nopeampi puuttuminen kohtaanto-ongelmiin

- Kohtaanto-ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan kohdennettua tietoa alueellisesta työpaikkakehityksestä ja osaamistarpeesta.
- Lyhyen aikavälin ennakkointia vahvistetaan ja uudistetaan sekä kehitetään yhteisiä toimintamalleja ja ennakkointiosaamista.
 - Esimerkiksi ammattibarometrin kehittäminen
- Kiinnitettävä huomiota uusiin työnteon muotoihin, kuten pendelöintiin ja monipaikkaisuuteen
- Toiminta liitetään läheisesti alueellisiin ekosysteemeihin
 - Työvoimapaalveluiden tuottajat: TE-toimistot, kunnat, yksityiset toimijat
 - Koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut
 - Työelämän toimijat
- Lyhyen aikavälin ennakkointi luo tietoperustan osaamisen kehittämisen nopeille toimille ja edesauttaa yhteisesti analysoitujen tavoitteiden saavuttamista alueilla ja kansallisesti

Keskipitkä aikaväli tärkeää työuran suunnittelun tukena

- Ennakointijärjestelmästä puuttuu kokonaan keskipitkän aikavälin tarkastelu (3-9 vuotta)
- Mitä tapahtuu juuri tämän suhdannetilanteen jälkeen?
- Miten ammattirakenne kehittyy ja millaista osaamista eri työtehtävissä tullaan tarvitsemaan
- Muutokset ovat näkyvissä nykyhetkessä, mutta niiden voimakkuus ja alueellisuus tarvitsevat nykyisin tarjolla olevaa analysoidumpaa tietoa
- Luo kansalaisille nykyistä parempia tiedollisia edellytyksiä suunnata työuraansa

Osaamista ennakoitava, ei pelkästään tutkintotarvetta

- Millaisilla osaamisilla ja niiden yhdistelmillä ennakoidaan olevan kysyntää lähitulevaisuudessa ja edelleen koko uran aikana
- Toimiala- ja ammattiluokituksiin perustuva lyhyen ja keskipitkän aikavälin ennakointitieto palvelee osuvimmin määrällistä koulutussuunnittelua, mutta yksilön työllistymisen ja urakehityksen näkökulmasta on myös olennaista tunnistaa ammattialat ylittäviä työllistäviä osaamisja ja niiden yhdistelmiä.
- Osaamisperusteinen työmarkkinoiden kysynnän tunnistaminen edellyttää osaamislukittelujärjestelmän
 - Kuulostaa tekniseltä (sitä se osin onkin), mutta mahdollistaa esimerkiksi tutkintorakenteesta irrallisen osaamistarpeen analyysin ja ennakoinnin

Ennakoinnin kehittäminen jatkuvan oppimisen tavoitteiden näkökulmasta, yhteenvetoa

Kohtaanto

- Mitä osaamista työnantajat tarvitsevat juuri nyt
- Millainen ammattitaito kannattaisi hankkia, jotta työllistyn/saan uuden työpaikan

Osaamistarpeen ennakointi

- Millaisia tietoja ja taitoja tarvitsen, jotta menestyn työssäni jatkossakin ja/tai etenen urallani

Keskipitkän aikaväin muutokset

- Miten suunnittelen uraani pidemmällä aikavälillä (3-9 vuotta)
- Mitkä olisivat kannattavia valintoja uudeksi ammatiksi tai osaamisiksi

Ennakointiedon oltava helposti saatavilla

- Ennakointitieto kootaan sähköiselle alustalle, josta se on kaikkien helposti saatavilla
- Digitaalisen ennakoinnin tietoalustan ja -palvelun kokonaisuuden myötä on mahdollista käydä vaikuttavampaa yhteiskunnallista keskustelua suomalaisen talouden, työllisyyden ja osaamistarpeiden suunnasta.
- Alusta luo edellytykset tietoon perustuvaan nuorten ohjaukseen ja työikäisen väestön ammattisiirtymiin siten, että työmarkkinoiden muutoksesta aiheutuvia työttömyys- ja syrjäytymisriskiä voitaisiin olennaisesti vähentää.